

DE GESCHIEDENIS VAN HET VOETBAL

VAN HET PRILLE BEGIN TOT NU

TEKST, TEKENINGEN EN INKLEURING

Tom Bouden

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

Gent, België
info@borgerhoff-lamberigts.be
www.borgerhoff-lamberigts.be

ISBN 9789463936040
NUR 360
D2021/11.089/148

© 2021, Borgerhoff & Lamberigts nv

AUTEUR: Tom Bouden
COÖRDINATIE: Sam De Graeve, Nils De Malsche & Joni Verhulst
ONTWERP: Tom Bouden
VORMGEVING: Jeroen Wille

Gedrukt in Nederland

Eerste druk: oktober 2021

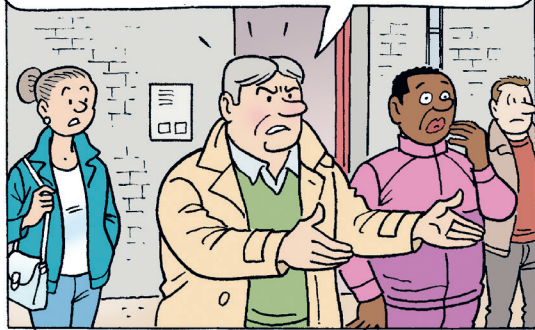
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

DIE DAG BIJ DE PLAATSELIJKE
VOETBALCLUB OM DE HOEK...

GOAL!

WE VERLIEZEN! NIET TE VERWONDEREN, ER
STAAAN MAAR ZEVEN SPELERS VAN ONS OP HET
VELD!

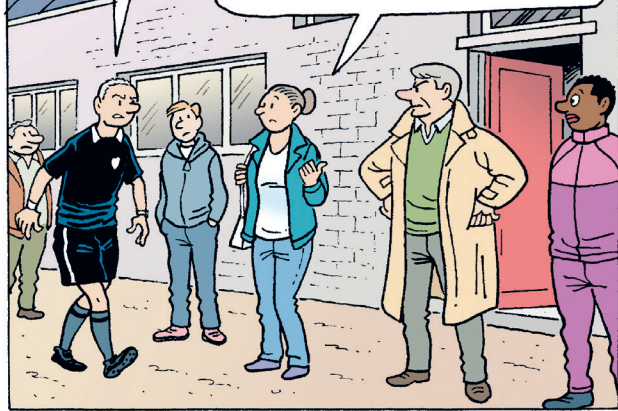

EN DRIE DAARVAN ZIJN IETS OP HUN TELEFOON AAN HET BEKIJKEN!

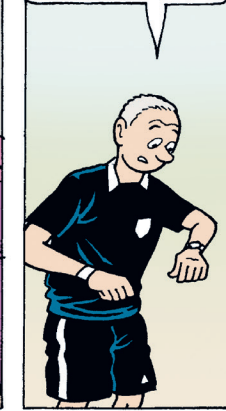

WAAR IS JULIE
TRAINER?

EUH... HIJ IS IN DE KANTINE, SAMEN
MET DE ANDERE, ONTBREKENDE
SPELERS.

OEI, IS HET AL
ZO LAAT?

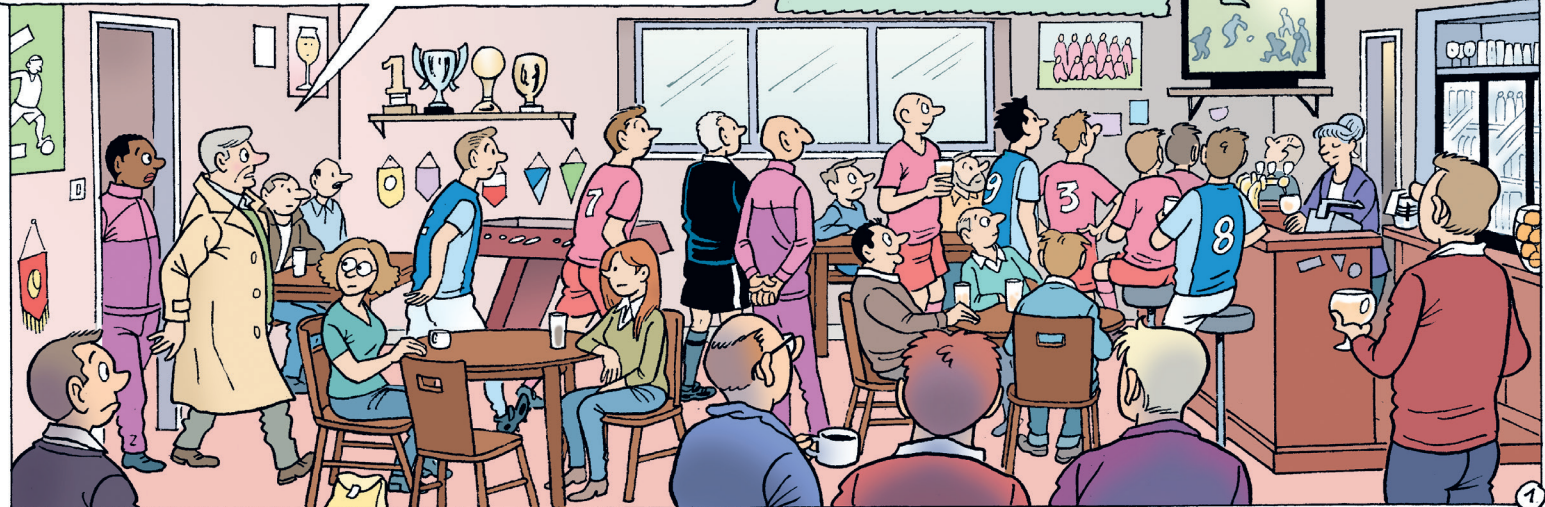

VLUG! HET IS AL BEGONNEN!

OH, DE EERSTE WEDSTRIJD VAN HET KAMPIOENSCHAP IS AL BEZIG.

IN EEN GESLOTEN EERSTE HELFT KENT DE
THUISPLOEG NAUWELIJKS PROBLEMEN...

HET GEBREK AAN EFFICIËNTIE IN DE ZONE VAN DE WAARHEID BIJ DE TEGENPARTIJ IS VERONTRUSTEND...

HA, VOORZITTER, KOM JE OOK KIJKEN?

KIJKEN? WIJ WAREN DAARBUITEN WEL EEN WEDSTRIJD AAN HET SPELEN, TRAINER!

JAJA, WE DOEN STRAKS WEL VERDER. DEZE MATCH IS VEEL BELANGRIJKER.

HET ZIET ERNAAR UIT DAT ONZE WEDSTRIJD TIJDELIJK IS ONDERBROKEN, MATERIAALMEESTER.

AH.

DIT IS MISSCHIEN HET IDEALE MOMENT OM JE ALLES TE VERTELLEN WAT IK WEEET OVER DE GESCHIEDENIS VAN HET VOETBAL, BESTE LEZER.

TEGEN WIE PRAAT JE?

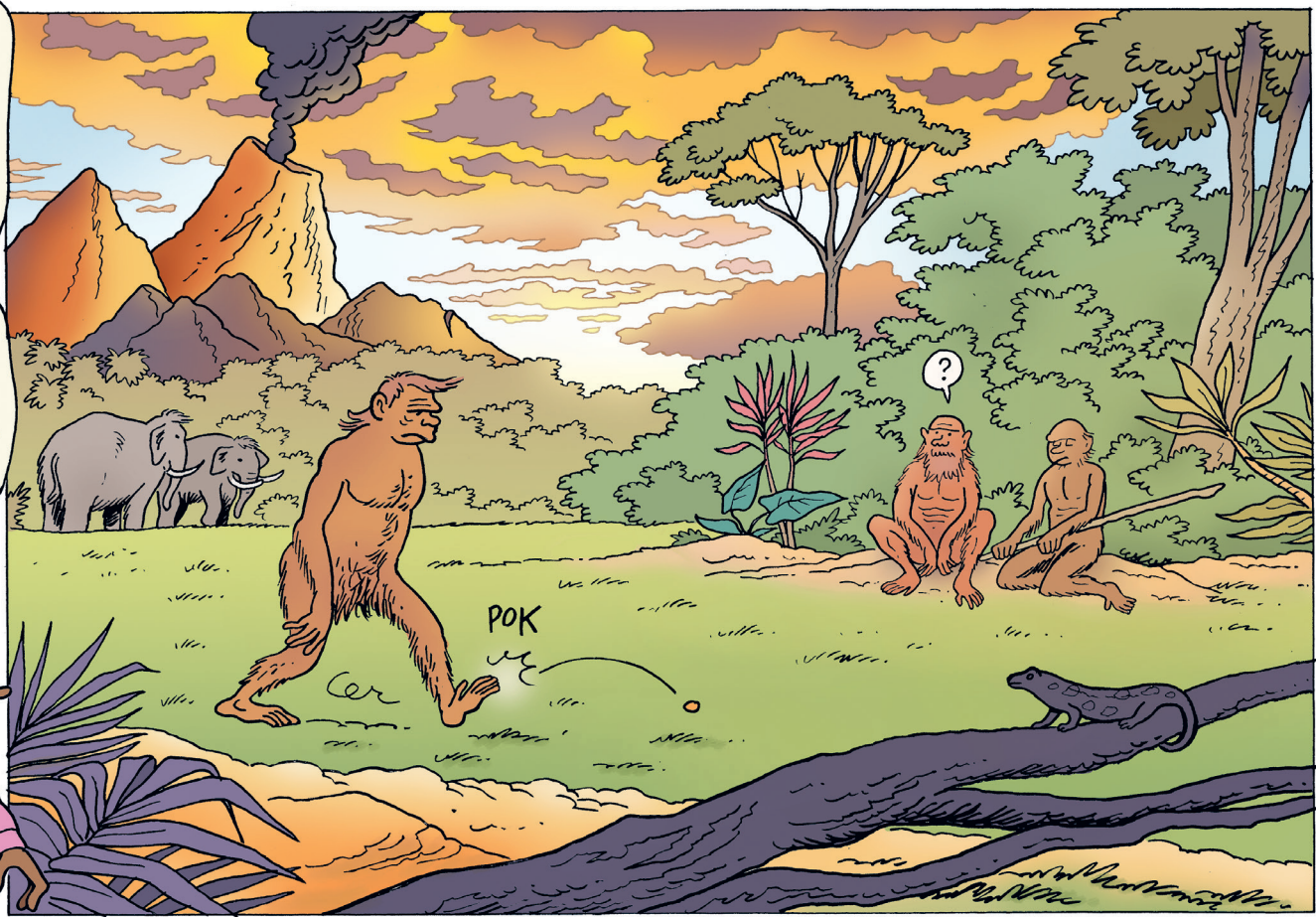
EUH...

VOETBAL. HET BOEIT JONG EN OUD. ER ZIJN MILJOENEN AMATEURSPELERS EN MASSA'S PROFESSIONELE SUPERSTERREN. MAAR HOE IS HET ZOVER GEKOMEN?

DE GESCHIEDENIS VAN DE OERVORMEN VAN HET HUIDIGE VOETBAL GAAT DUIZENDEN JAREN TERUG: HET SPELEN VAN EEN BAL MET DE VOET, DE KNIE, HET BOVENBEEEN, IS ZO OUD ALS DE BAL ZELF.

HET BEGON ALLEMAAL TOEN EEN VAN DE EERSTE MENSCHTIGEN BIJNA ACHELOOS EEN STEEN WEGTRAPTE.

POK

HEB JE DAT GEZIEN? DAT HEEFT HET POTENTIEEL GROOT TE WORDEN! IK ZIE VERSCHILLENDE STAMMEN DIE HET TEGEN ELKAAR OPNEMEN IN EEN SPEL WAARBIJ RONDE VOORWERPEN MET DE VOET WEGGETRAPT WORDEN IN GROTE METALEN TEMPELS ZONDER DAK WAAR DE ELITE IN GLAZEN DOZEN DURE HAPJES EN BRUISENDE DRANK VOORGESCHOTELD KRIJGT.

JE HEBT WEER TE VEEL VAN DIE RARE PADDENSTOELEN GEGETEN, GORK!

DE DOORSPRONG VAN HET VOETBAL KAN GEVONDEN WORDEN IN IEDER HOEKJE VAN DE GESCHIEDENIS. IN BIJNA ALLE DELEN VAN DE WERELD ZIJN DAARVAN BEWIJZEN TE VINDEN.

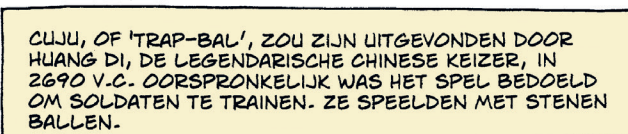
DE CHINEZEN, JAPANNERS, EGYPTENAREN, OUDE GRIEKEN, ASSYRIËRS, ITALIANEN, OORSPRONKELIJKE AMERIKAANSE VOLKEN, PERZEN, VIKINGS EN SCHOTTEN SPEELDEN EEN BALSPEL LANG VOOR ONZE TIJD.

DE OUDSTE GESCHRIFTEN OVER DE OERVORMEN VAN HET VOETBALSPEL ZIJN AFKOMSTIG UIT AZIË.

DE CHINEZEN SPEELDEN MINSTENS 3000 JAREN GELEDEN AL 'VOETBALSPELEN' TUSSEN TWEE PLOEGEN VAN 12 TOT 16 SPELERS, MET VERDELING VAN BEPAALDE TAKEN ZOALS DOELVERDEDIGER EN SPELLEIDER.

CUJU, OF 'TRAP-BAL', ZOU ZIJN UITGEVONDEN DOOR HUANG DI, DE LEGENDARISCHE CHINESE KEIZER, IN 2690 V.C. OORSPRONKELIJK WAS HET SPEL BEDOELD OM SOLDATEN TE TRAINEN. ZE SPEELDEN MET STENEN BALLEN.

HOEZO, DAT IS NIET IDEEAAL? EEN GEBROKEN VOET IS EEN TEKEN VAN ZWAKTE, DIE MANNEN ZIJN HET NIET WAARD SOLDAAT TE ZIJN.

IK VREES DAT WE WEINIG GESCHIKTE SOLDATEN ZULLEN OVERHOUDEN, WELEDELE KEIZER.

OKEE, GOED, IK GA NIET MOEILIK DOEN. GEBRUIK DE AFGEHAKTE HOOFDEN VAN ONZE VIJANDEN. DAN ZIJN DIE OOK NOG ERGENS GOED VOOR.

LATER WERD ER TOT IEDERS TEVREDENHEID OVERGESCHAKELD OP LEDEREN VOETBALLEN.

DE POPULARITEIT VAN CUJU PIEKTE TIJDENS DE SONG-DYNASTIE (960-1279). VOOR KEIZER SONG HUIZONG WAS IEDERE REDEN GOED OM EEN WEDSTRIJD TE ORGANISEREN.

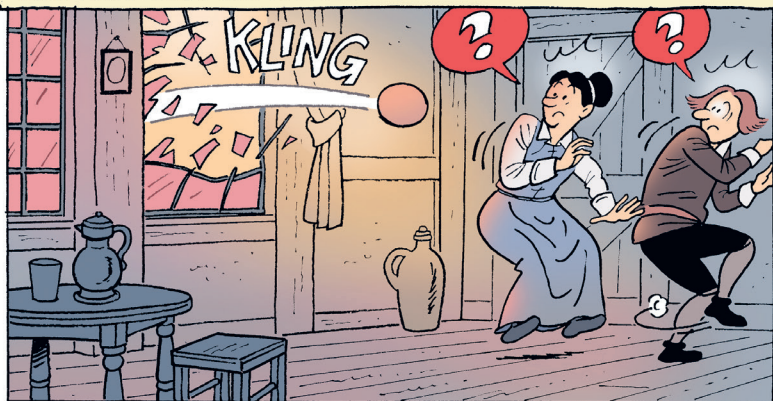

TER ERE VAN WAT SPELEN WE VANDAAG?

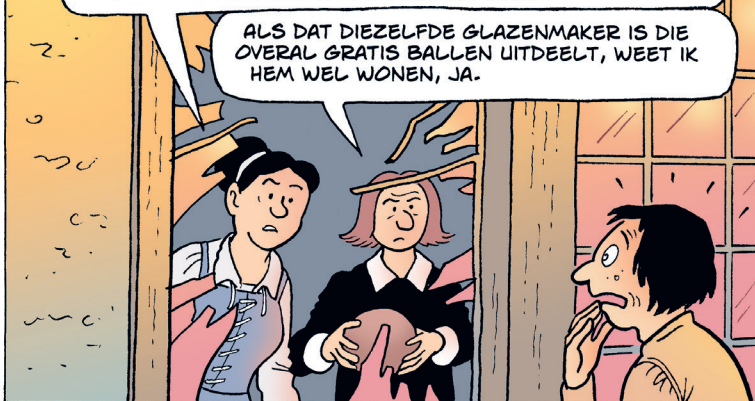
OF ZIJNE KEIZERLIJKHEIDS INEGROEIDE TEENNAGEL IS GENEZEN, OF HET IS DE EERSTE DAG VAN DE MAAND.

HIJ INTRODUCEERDE OOK DE GEWOONTE OM DE WINNAARS TE BELONEN EN DE VERLIEZERS TE VERNEDEREN DOOR HUN GEZICHTEN GEEL EN WIT TE SCHILDEREN. IETS WAT HET HUIDIGE VOETBAL EEN STUK LEUKER ZOU MAKEN.

MAAR TOCH BLEEF ER VERZET TEGEN DE SPORT. IN MANCHESTER KWAM ER IN 1608 EEN VOETBALBAN OMDAT ZOVEEL RUITEN BRAKEN.

LAP, EEN GEBROKEN RUIT, WE HEBBEN HET OOK ZITTEN! KEN JIJ HET ADRES VAN DE GLAZENMAKER?

ALS DAT DIEZELFDE GLAZENMAKER IS DIE OVERAL GRATIS BALLEN UITDEELT, WEEET IK HEM WEL WONEN, JA.

MET DE OPKOMST VAN HET PURITANISME IN HET BEGIN VAN DE ZEVENTIENDE EEUW KWAM ALLE FRIVOOL AMUSEMENT IN EEN SLECHT DAGLICHT TE STAAN. VOETBAL HOORDE DAAR OOK BIJ. VOORAL OMDAT HET VAAK OP EEN ZONDAG WERD GESPEELD.

HOE DURVEN ZE DE DAG DES HEREN ZO TE BEZOEDELEN?!

THEATER EN VOETBAL ZIJN DES DUIVELS! IK STEL EEN BAN OP VOLKSVERMAAK OP ZONDAG VOOR!

DE KERK DECOREREN, BOOG-SCHIETEN EN VOLKSDANSEN MAG NATUURLIJK WEL, DAT SPREEKT VOOR ZICH.

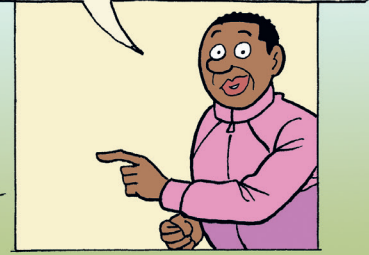
JA, WE GAAN NIET HELEMAAL BELACHELIJK DOEN. PLEZIER MAG, ZOLANG HET NUTTIG OF SAAI IS.

DEZE BAN BLEEF EEN PAAR EEUWEN BESTAAN. UIITEINDELIJK WAS VOETBAL IN ENGELAND ONGEVEER 500 JAAR LANG VERBODEN. MAAR TOCH GING HET NOOIT HELEMAAL WEG.

METTERTIJD VOND EEN FATSOENLIJKE VERSIE HAAR WEG NAAR HET WERELDJE VAN DE MIDDENKLASSE. HUN ZONEN SPELDEN BEGIN NEGENTIENDE EEUW VOETBAL OP DE OPENBARE SCHOLEN EN UNIVERSITEITEN.

DE SPORTVELDEN WAREN IN DIE TIJD NATUURLIJK NOG NIET DE PERFECT AANGELEGDE EN ONDERHOUDEN TERREINEN UIT HET HEDEN. MAAR ZE HADDEN WEL EEN BELANGRIJKE INVLOED OP DE EVOLUTIE VAN VOETBAL...

OP KLEINE TERREINEN, ZOALS BIJ DE CHARTERHOUSESCHOOL, HET WESTMINSTER COLLEGE EN IN ETON, NEIGDE MEN NAAR HET DRIBBELENDE SPEL...

TERWIJL DE GROTE TERREINEN VAN DE SCHOLEN IN HARROW, WINCHESTER EN RUGBY, DE LOOP-ROOF-MANIER, LATER RUGBY GENAAMD, MOGELIJK MAAKTEN.

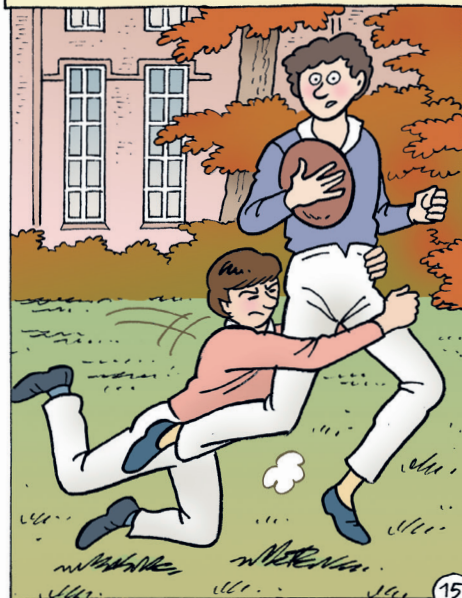
HET TERREIN BEPAALDE DUS MEE DE MANIER VAN SPELEN DIE IEDERE SCHOOL HANTEERDE. DE RUGBY SCHOOL STOND ZOALS ANDERE SCHOLEN TOE DAT DE BAL WERD VASTGEPAKT.

VOORUIT JOHN, NIET AFGEVEN! HOU DE BAL GOED VAST, ALSOF HET JE VERLOOFDE IS.

SLECHT VOORBEELD, ZE HEEFT HET NET UITGEMAAKT...

DE LEGENDE WIL DAT DE 17-JARIGE WILLIAM WEBB ELLIS IN 1823 TEGEN DE TOENMALIGE REGELS IN DE BAL OPPAKTE EN ERMEE GING RENNEN EN ZO DE SPORT RUGBY UITVOND, MAAR DAT IS EEN FABELTJE. SOWIESO WERDEN DE REGELS EN EVENTUELE VERANDERINGEN VAAK VOOR HET BEGIN VAN IEDERE WEDSTRIJD AFGESPROKEN.

OMDAT VOETBAL BEGON IN SCHOLEN DIE OVERWEGEND MANNELIJK WAREN, WAS DE SPORT DAT IN HET BEGIN OOK. IN 1885 MAAKTE PRESTON NORTH END EEN OPVALLENDE BESLISSING.

ONZE FANS GEDRAGEN ZICH ALS ZWIJNEN. HUN GEDRAG ZOU STUKKEN BETER ZIJN ALS ZE WORDEN BEGELEID DOOR VROUWEN. LATEN WE VROUWEN GRATIS TOEGANG GEVEN!

MEER DAN 2.000 VROUWEN KWAMEN OPDAGEN VOOR DE EERSTE WEDSTRIJD. GRATIS TOEGANG VOOR VROUWEN WAS ZO POPULAIR DAT TEGEN HET EINDE VAN DE JAREN 1890 ALLE VOETBALCLUBS DE REGELING HADDEN STOPGEZET.

NETTIE HONEYBALL WAS EEN PIONIER VAN HET VROUWENVOETBAL IN ENGELAND. IN 1894 PLAATSTE HONEYBALL EEN ADVERTENTIE IN DE PERS EN HAALDE ONGEVEER 30 JONGE VROUWEN OVER OM LID TE WORDEN VAN DE BRITISH LADIES FOOTBALL CLUB. EEN SPELER VAN TOTTENHAM HOTSPUR WERD HUN COACH.

DE EERSTE OFFICIËLE VROUWENWEDSTRIJD VOND PLAATS IN LONDEN OP 23 MAART 1895. DE MEISJES WERDEN OPGEDEELD IN TEAMS DIE NOORD- EN ZUID-LONDEN VERTEGENWOORDIGDEN.

DE KRITIEKEN WAREN NIET MAL'S.

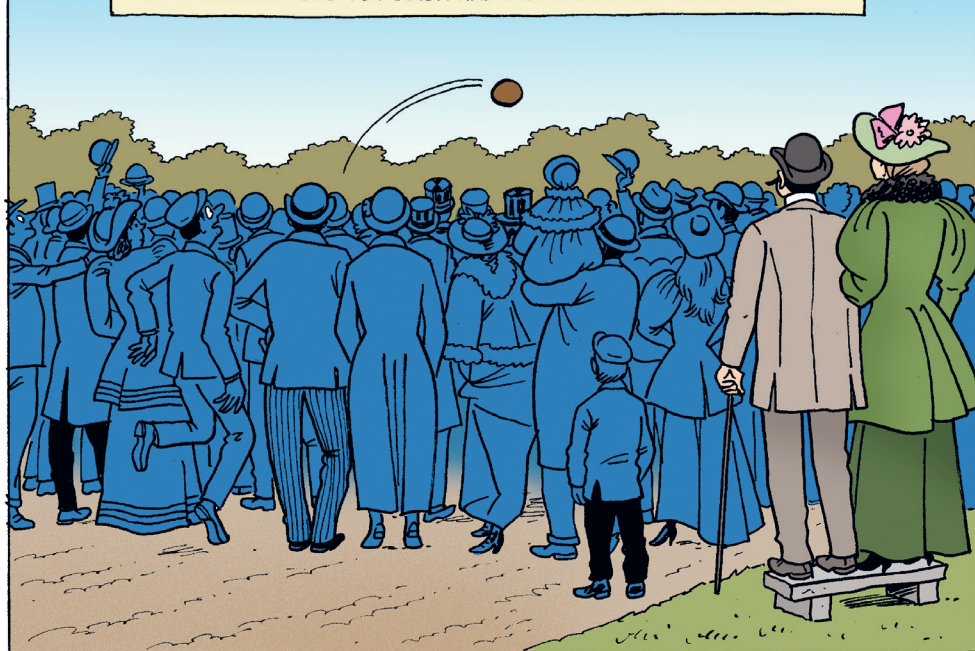
HET IS WEL DUIDELIJK DAT VOETBAL DOOR VROUWEN, ALS DE BRITSE DAMES ALS CRITERIUM WORDEN GENOMEN, TOTAAL UITGESLOTEN IS. EEN SPELER VEREIST SNELHEID, BEOORDELINGSVERMOGEN, VAARDIGHEID EN DURF. IK ZAG GEEN ENKELE VAN DEZE VIER KWALITEITEN. DE DAMES DWAALDEN DOELLOOS OVER HET VELD IN EEN SUKKELDRAFJE. ALS DE NIEUWIGHEID IS UITGEWERKT, DENK IK NIET DAT VROUWENVOETBAL NOG VEEL PUBLIEK ZAL TREKKEN.

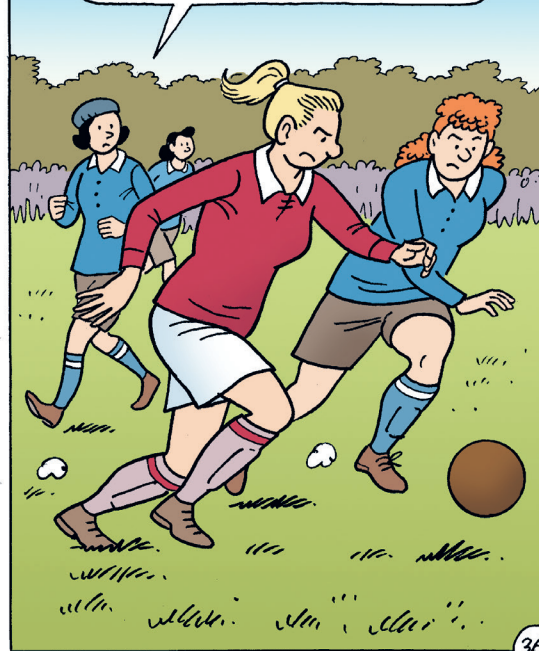
DESONDANKS ONTSTONDEN ER TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG, TOEN DE MANNEN AAN HET FRONT ZATEN, PLOEGEN MET VROUWELIJKE FABRIEKARBEIDERS.

DE WEDSTRIJDEN DIE ZE SPEELDEN LOKTEN VAAK MEER DAN 10.000 TOESCHOUWERS. VAAK GINGEN DE OPBRENGSTEN NAAR EEN GOED DOEL DAT MEESTAL IETS TE MAKEN HAD MET GEWONDE SOLDATEN.

VOORUIT, ADA! LAAT JE NIET DOEN!

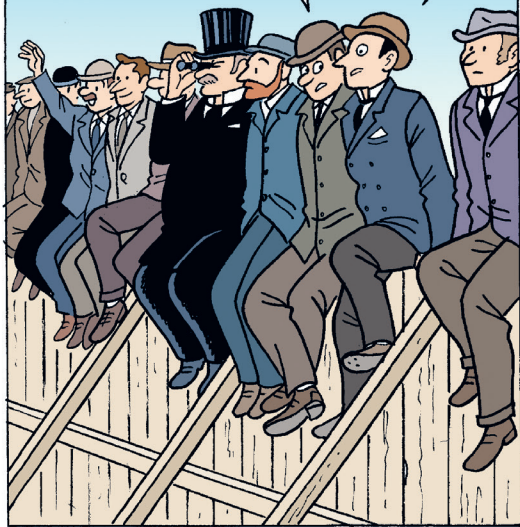

ADA ANSCOMBE IS WEER OP DREEF.

WIE?

DE KAPITEIN VAN PORTSMOUTH PIONEER LADIES. DE GERUCHTEN GAAN DAT EEN MANNENTEAM OOK TWEE VAN HUN SPELERS WOU RUILEN VOOR HAAR.

IN 1917 WERD EEN WEDSTRIJD TUSSEN EEN MANNEN- EN EEN VROUWENPLOEG GESPEELD. DE MANNEN MOESTEN WEL SPELEN MET HUN HANDEN OP HUN RUG GEBONDEN (EN VERLOREN MET 8-5).

IN 1920 WERD ER EEN INTERLAND TUSSEN FRANKRIJK EN ENGELAND GEORGANISEERD, OPNIEUW VOOR HET GOEDE DOEL. DEZE WEDSTRIJD VERORZAakte OPSCHUDDING IN DE MEDIA TOEN DE TWEE KAPITEINS ELKAAR AAN HET EINDE VAN DE WEDSTRIJD KUSTEN.

OMDAT DE VROUWENPLOEGEN ZICH VAAK INZETTEN VOOR SOCIALE WERKEN KWAMEN ZE IN HET POLITIEKE VAARWATER TERECHT. DE VOETBALBOND WAS GESCHOKT DOOR WAT ZIJ BESCHOUWDE ALS DE BETROKKENHEID VAN VROUWEN BIJ DE NATIONALE POLITIEK. IN 1921 BEGON DE BOND EEN PROPAGANDACAMPAGNE TEGEN HET VROUWENVOETBAL.

DAARVOOR GEBRUIKTEN ZE SPOTPRENTEN EN DOKTERS DIE BEWEERDEN DAT VOETBAL SLECHT IS VOOR HET FRAGIELE VROUWELIJKE LICHAAM.

A FINE ALL-ROUND PLAYER

ZO FRAGIEL ZIET DAT LICHAAM ER NOCHTANS NIET UIT.

NORBERT!!

OOK MOCHTEN CLUBS HUN TERREIN NIET MEER OPENSTELLEN VOOR WEDSTRIJDEN VAN VROUWELIJKE CLUBS EN WERDEN SCHEIDSRECHTERS VERBODEN WEDSTRIJDEN TE FLUITEN. ZO MAAKTEN ZE HET DE 150 VROUWENCLUBS QUASI ONMOGELIJK NOG TE SPELEN.

TOT VER IN DE JAREN 60 VOERDE DE FA ACTIE TEGEN HET VROUWENVOETBAL. DESONDANKS WERD VROUWENVOETBAL STEEDS POPULAIERDER. IN 2002 BLEEK DAT VOETBAL DE TOPSPORT VOOR MEISJES EN VROUWEN IN GROOT-BRITANNIË IS GEWORDEN. ZE KUNNEN KIEZEN UIT 4500 PLOEGEN.

HET WORDT ONDERTUSSEN OP PROFESSIONEEL NIVEAU GESPEELD IN TAL VAN LANDEN OVER DE HELE WERELD. WERELDWIJD KEKEN MEER DAN 1,12 MILJARD MENSEN NAAR DE FIFA VROUWENWERELDBEKER 2019 IN FRANKRIJK.

